

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 842/2015
07.10.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Маје Ковачевић-Томић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Б.Р. и др, због продуженог кривичног дела угрожавање сигурности из члана 138. став 1. у вези са чланом 61. став 1. Кривичног законика и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених Б.Р. и Б.М. – адвоката М.Т., поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Горњем Милановцу 1К бр.19/14 од 12.05.2015. године и Вишег суда у Чачку Кж бр.106/15 од 20.07.2015. године, у седници већа одржаној дана 07. октобра 2015. године, већином гласова, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ захтев за заштиту законитости браниоца окривљених Б.Р. и Б.М. – адвоката М.Т., па се ПРЕИНАЧУЈУ правноснажне пресуде Основног суда у Горњем Милановцу 1К бр.19/14 од 12.05.2015. године и Вишег суда у Чачку Кж бр.106/15 од 20.07.2015. године, тако што Врховни касациони суд, на основу члана 422. тачка 3. Законика о кривичном поступку **ОДБИЈА** оптужбу:

I Према окривљеном Б.Р.,

1. Да је дана 17.12.2012. године, у Горњем Милановцу, способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, након подстрекавања од стране Б.М., угрозио сигурност оштећеног као тужиоца В.Ц. из Г.М. претњом да ће напасти на живот и тело оштећеног и њему блиских лица, на тај начин што је у 08,19 часова оштећеном В.Ц. најпре упутио претње путем СМС поруке послате са мобилног телефона са бројем ... на телефон оштећеног број ..., са текстуалном садржином: "Следећи пут кад пођеш да се к. наићи ћеш на мене, прекинућемо ову з. за сва времена, ...!! Немој да ми зафали једна ствар!!!", затим је истог дана у 08,20 часова оштећеном упутио претњу путем интернета тако што је са свог корисничког профила на сајту www.facebook.com. на кориснички профил оштећеног на истом веб сајту послао поруку идентичне садржине, а затим му у 08,41 часова истог дана послао поруку садржине "Знаш ли да се четири године једва контролишем да ти се н. М.! Не играј се са мојим стрпљењем. Ја сам унук П.Р., ја носим његове гене, питај колико их је побио!", иако је био свестан да чини

зобраћену радњу која представља обележје кривичног дела чије је извршење хтео, а био је свестан забрањености свог дела,

2. Да је дана 18.12.2012. године од 10,15 часова у Горњем Милановцу, способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, након подстрекавања од стране Б.М. угрозио сигурност оштећеног В.Ц. претњом да ће напасти на живот и тело оштећеног и њему блиских лица, на тај начин што је путем интернета оштећеном В.Ц., са свог корисничког профила на сајту послао поруку следеће садржине: "Моје ствари стоје заплењене код тебе! Ја ових дана долазим у Милановац, немој да ме ту и сачекају, ништа неће да ваља, доћи ћу лично по њих!!! Не обилази више око Б.!!! Поздрави ћерке, оне треба да су већ велике!" иако је био свестан да чини забрањену радњу која представља обележје кривичног дела, чије је извршење хтео, а био је свестан и забрањености свог дела,

3. Да је дана 26.12.2012. године у Горњем Милановцу, способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, након подстрекавања од стране Б.М. угрозио сигурност оштећеног В.Ц. претњом да ће напасти на живот и тело оштећеног и њему блиских лица, на тај начин што је најпре у 15,51 сати путем интернета оштећеном В.Ц., са свог корисничког профила на сајту www.facebook.com. на кориснички профил оштећеног на истом веб сајту послао поруку садржине: "Ти тражи заштиту полиције? Да ли ти заслужујеш било чију заштиту? Ја сам чуо да ти нудиш заштиту другима? Врати оно што није твоје! Немој да нешто фали!!!!!!!!!!!!!!" а затим у 16,00 часова и поруку садржине: "Зафали ли и једна Б. крпица цела твоја фамилија ће гола да иде по Милановцу! Поскидаћу вас голе на сред центра! Мораш да научиш да патиш!!! Толико си патње нанео другима, а не знаш шта је то патња! Треба да живиш што дуже и да гледаш како ти срамоте ћерке! Колико си ћерки и жена осрамотио. Како их срамоте и како се хвале по граду. А шта кажеш ти попу? И шта причаш по граду? А сад би да те штити полиција! П. малена! Увек си био слинав, то кажу и они које ти својаташ за своје пријатеље! Б.Р. је спреман да умре у сваком тренутку и умреће као човек! Јеси ли спреман да умреш?", иако је био свестан да чини забрањену радњу која представља обележје кривичног дела, чије је извршење хтео, а био је свестан и забрањености свог дела,

- чиме би извршио продужено кривично дело угрожавање сигурности из члана 138. став 1. у вези са чланом 61. став 1. Кривичног законика,

II Према окривљеној Б.М.,

Да је у периоду од 17.12.2012. до 26.12.2012. године, способна да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, угрозила сигурност оштећеног В.Ц. претњом да ће напасти на живот и тело оштећеног и њему блиских лица, на тај начин што је путем телефона тражила и на који начин је створила вољу код Б.Р. да оштећеном В.Ц. упућује поруке претеће садржине путем мобилног телефона и интернета преко веб сајта www.facebook.com, што је окривљени С.Р. и урадио угрозивши сигурност оштећеног на начин описан у ставу I изреке пресуде, иако је била свесна да чини забрањену радњу која представља обележје кривичног дела, чије је извршење хтела, а била је свесна и забрањености свог дела,

- чиме би извршила кривично дело угрожавање сигурности у подстрекавању из члана 138. став 1. у вези са чланом 34. став 1. Кривичног законика.

Трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Образложење

Пресудом Основног суда у Горњем Милановцу 1К бр.19/14 од 12.05.2015. године, окривљени Б.Р. оглашен је кривим због извршења продуженог кривичног дела угрожавање сигурности из члана 138. став 1. у вези са чланом 61. КЗ, за које дело је осуђен на новчану казну у износу од 30.000,00 динара. Истовремено је одређено да је окривљени дужан да ову казну плати на жиро рачун суда у року од два месеца по правноснажности пресуде, те да ће се ова казна, уколико је окривљени не плати у остављеном року, заменити казном затвора тако што ће се за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Истовремено, окривљени је обавезан да на име судског паушала плати износ од 5.000,00 динара у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Ставом два исте пресуде, окривљена Б.М. оглашена је кривом због извршења кривичног дела угрожавање сигурности у подстрекавању из члана 138. став 1. у вези са чланом 34. став 1. КЗ, за које дело је осуђена на новчану казну у износу од 30.000,00 динара, коју је дужна да плати у року од два месеца по правноснажности пресуде и истовремено је одређено да уколико окривљена не уплати новчану казну у остављеном року – иста ће бити замењена казном затвора тако што ће се за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Истовремено, окривљена је обавезана да на име судског паушала плати износ од 5.000,00 динара у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Окривљени Б.Р. и Б.М. обавезани су и да оштећеном као тужиоцу В.Ц. на име трошкова кривичног поступка солидарно исплате износ од 129.750,00 динара у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Вишег суда у Чачку Кж бр.106/15 од 20.07.2015. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљених Б.Р. и Б.М., а пресуда Основног суда у Горњем Милановцу 1К бр.19/14 од 12.05.2015. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљених Б.Р. и Б.М. – адвокат М.Т., због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 1. ЗКП, конкретно због повреде одредаба члана 438. став 1. тач. 7, 8. и 9. ЗКП у вези са чланом 438. став 2. тачка 1. ЗКП и због повреде закона из члана 439. тачка 2. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде или да побијане преиначи тако што ће на

основу члана 422. тачка 3. ЗКП донети пресуду којом се одбија оптужба против окривљених.

Врховни касациони суд доставио је примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, и у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета, са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев је основан.

У захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених истиче се да је првостепеном пресудом суд учинио повреду одредаба кривичног поступка у погледу постојања оптужбе овлашћеног тужиоца, због чега је првостепена пресуда донета уз повреду одредаба члана 438. став 1. тачка 7. ЗКП. С тим у вези, у захтеву се истиче да је оштећени В.Ц., преко пуномоћника, кривичну пријаву поднео ненадлежном и неовлашћеном јавном тужиоцу – Основном јавном тужиоцу у Чачку, који је решењем одбацио кривичну пријаву против окривљених, након чега је оштећени као тужилац преузео кривично гоњење подношењем оптужног предлога стварно ненадлежном суду – Основном суду у Чачку, надаље закључујући да је преузимање кривичног гоњења од стране оштећеног у конкретном случају незаконито обзиром да кривична пријава против окривљених није поднета, нити разматрана од стране надлежног тужиоца, имајући у виду да је окривљенима стављено на терет да су кривично дело угрожавања сигурности из члана 138. став 1. КЗ извршили користећи рачунар, односно рачунарску мрежу, а из којих разлога је у смислу одредаба члана 10. у вези са чланом 3. Закона о организацији и надлежности државних органа за борбу против високотехнолошког криминала, у овој кривичној ствари надлежан Виши суд у Београду, а не Основни суд у Чачку, који је донео првостепену пресуду.

Изложени наводи захтева су, по оцени овога суда, основани.

Из чињеничног описа радње извршења у изреци првостепене пресуде, која је потврђена пресудом Вишег суда у Чачку Кж бр.106/15 од 20.07.2015. године, кривична дела због којих су окривљени Б.Р. и Б.М. оглашени кривим, извршена су путем рачунара и рачунарске мреже – интернета (конкретно фејсбука), а по оптужном предлогу оштећеног као тужиоца В.Ц., који је поднет након одбачаја кривичне пријаве од стране Основног јавног тужилаштва у Чачку.

За кривично гоњење наведеног кривичног дела, надлежно је посебно тужилаштво, и то Више јавно тужилаштво у Београду, односно Посебно одељење Вишег тужилаштва у Београду за борбу против високотехнолошког криминала.

Ово стога што је Законом о организацији и надлежности државних органа за борбу против високотехнолошког криминала ("Службени гласник РС", бр. 61/2005 и 104/2009), прописано да високотехнолошки криминал у смислу тог закона представља вршење кривичних дела код којих се као објекат или средство

извршења кривичних дела јављају рачунари, рачунарски ситеми, рачунарске мреже, рачунарски подаци, као и њихови производи у материјалном или електронском облику (члан 2. став 1), да се тај закон примењује ради откривања, кривичног гоњења и суђења за, поред осталог, кривична дела против слободе и права човека и грађанина ... која се због начина извршења или употребљених средстава могу сматрати кривичним делима високотехнолошког криминала у складу са чланом 2. става 1. тог закона (члан 3. став 3), да је за поступање у предметима кривичних дела из члана 3. тог закона надлежно Више јавно тужилаштво у Београду за територију Републике Србије, да се у Вишем јавном тужилаштву у Београду образује посебно одељење за борбу против високотехнолошког криминала (члан 4. ст. 1. и 2), те да је за поступање у предметима кривичних дела из члана 3. тог закона надлежан Виши суд у Београду за територију Републике Србије, а да је за одлучивање у другом степену надлежан Апелациони суд у Београду (члан 10. ст. 1. и 2).

Како је изреком правноснажне пресуде утврђено да је кривично дело против слобода и права човека и грађанина – угрожавање сигурности из члана 138. став 1. КЗ извршено тако што је средство извршења кривичног дела био рачунар и рачунарска мрежа – интернет, конкретно фејсбук, то је о кривичној пријави оштећеног као тужиоца В.Ц., која је чињенично и правно идентична изреци правноснажне пресуде, као надлежан тужилац морао да одлучује Виши јавни тужилац Посебног одељења за високотехнолошки криминал у Београду, а не Основни јавни тужилац у Чачку. Тек након одбачаја кривичне пријаве од стране надлежног тужиоца, окривљени је у конкретном случају, сходно одредби члана 61. ст. 1. и 2. ЗКП ("Службени гласник РС", бр. 58/04 ... 76/10) који се примењивао у време када је оштећени поднео кривичну пријаву, могао стећи својство овлашћеног тужиоца.

Из наведених разлога, одбачајем кривичне пријаве од стране ненадлежног тужиоца, оштећени није стекао својство овлашћеног тужиоца за кривично гоњење против окривљених Б.Р. и Б.М., а због чега је у конкретном случају оглашавањем окривљених кривим због предметног кривичног дела, учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 7. ЗКП, што се основано истиче у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених.

Међутим, како су окривљени Б.Р. и Б.М. предметна кривична дела из члана 138. став 1. КЗ извршили у периоду од 17.12.2012. до 26.12.2012. године, за које је прописана новчана казна или казна затвора до једне године, имајући у виду одредбу члана 103. тачка 7. КЗ, којом је прописано да се кривично гоњење не може предузети када протекне две године од извршења кривичног дела за које се по закону може изрећи казна затвора до једне године или новчана казна, те при чињеници да кривично гоњење у конкретном случају до сада уште није предузето од стране овлашћеног тужиоца, то је Врховни касациони суд преиначио правноснажне пресуде Основног суда у Горњем Милановцу 1К бр.19/14 од 12.05.2015. године и Вишег суда у Чачку Кж бр.106/15 од 20.07.2015. године тако што је према окривљенима на основу члана 422. тачка 3. ЗКП одбио оптужбу због наступања застарелости кривичног гоњења.

Како је према окривљенима одбијена оптужба због наступања застарелости кривичног гоњења, то је на основу члана 265. став 1. ЗКП донета одлука да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 2. ЗКП, донета је одлука као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Снежана Меденица, с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.